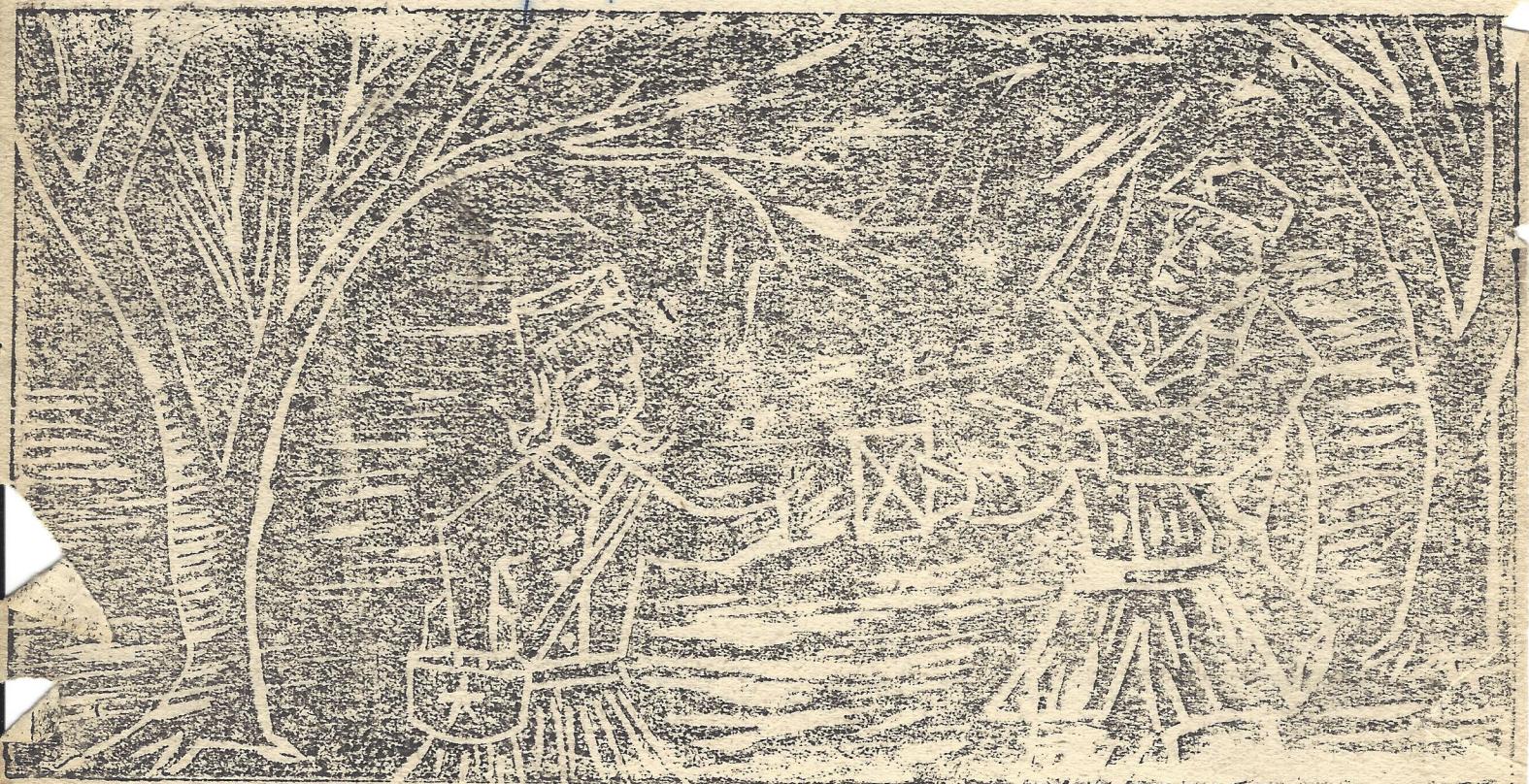

LETO: II. ŠTEVILKA: 4

1964-65

ŠOLARČEK

IZPOD ČRNE PRSTI

NAŠA DOMOVINA PRAZNUJE

ZAGORELI SO KRESOVI

Na predavečer 1.maja smo prižgali kresove na Kramarjevem griču. Že popoldne smo odšli na grič, da bi dokončali delo. Ob pol osnih smo zakurili najranjši kres. Ni dolgo gorel. Ko je ostala samo še žerjavica, smo vajo zmetali krompir in zakurili sreinji kres. Ta je gorel več časa. Ob 21^h je prišel na Kramarjev grič Davorjev oče s puško. Izstrelil je dve raketki. Počasi je tudi ta kres začel dogorevati. Sedaj smo prižgali največjega. Počasi je začel goreti. Planen je ščasoma postajal vedno večji. Ko je bil planen največji, se je kres začel nagibati proti Podbrdu. Ko je bil še kup žerjavice, smo odšli domov. Tudi na drugih gričih ni bilo več kresov. Še zadnjič je za 1.maja poletela raka v zrak.

Edi Matelič, VI. razred

PARTIZANKIN 1.MAJ

V sredo, 28.aprila sem odpotovala k teti v Kranj. Teta je morala delati ves dan. Ko se je zvečer vrnila, mi je začela pripovedovati, kako so nekoč praznovali 1.maj.

Eila je vojna. Zavedni partizani so praznovali skrivaj. Teta jim je nesla za kosilo juho, solato in krompir. To je bil za partizane velik praznik, saj so jimi Nenci snelli tudi nezadeljeno polent. Ko se je vračala, je zglejala Nence. Tako jo je obvestila partizane. Pograbili so orožje in poiskali primerno zavetje. Teta je stekla proti domu. Videla je, da so jo opazili. Nosila je tenen nahrbtnik, vršla ga je v grm, dana pa se je skrila za drugoga. Nenci so mislili, da je za prvim grmom, pa so začeli streljati. Preljuknjali so nahrbnik in še kančlico, v kateri je bila juha. Mislili so, da je mrtva. Ona pa je pograbila nahrbnik in stekla domov. Dolaci so jo spraševali, kje je bila. Odgovorila je, da je praznovala 1.maj.

Dorica Čufer, V.a razred

DAN MLADOSTI

25.maj je dan mladosti.Tovariš Tito je letos praznoval 73-letnico svojega rojstva.Vse mlajinske in pionirske organizacije so mu za ta dan s štafeto znželele,da bi nas še dolgo let vojil in učil.Z najboljšimi žcljami vseh ljudi Jugoslavije mu je štafetno palico letos izročil najboljši športnik Miro Cerar.Posebno nam pionirjem je toplo pri srcu,saj tovariš Tito zmeraj najde za nas košček svojega dragocenega časa in naš s toplo besedo naroča,naj se pridno učimo,da bomo nekoč veliko znali.

Milojka Kos,III.razred

PRAZNOVANJE V RUTU

23.maja smo obiskali Rut.Že dolgo smo se valili za prazlavjo.Odpeljali smo se z avtobusom.Avtobus nas je peljal do Koritnice in še malo dalje.Ob 11^h smo se zbrali pred šolo v Rutu.Šli smo na pokopališče,kjer smo položili venece na grob naravnega heroja Simona Kosa,po katerem nosi ime naša šola.Ob 12^h je bilo kosilo.Ob 14^h je govoril pred spomenikom padlih borcev slovenski pisatelj France Levk.Po njegovem govoru je bila proslava.Vsi učenci so izvedli program.Nižji razredi so peli.Po proslavi smo si ogledali Rut.Videli smo več stoletij stare lipo.Je zelo debela.Ob 16^h.smo se pripravili za odhod.Šli smo peš v dolino,kjer nas je čakal avtobus.Odpeljali smo se domov.Tisti,ki so gledali igro "Jezusovi apostoli",so ostali še v Rutu.Igralo so igrali učenci višjih razredov naše šole.

Marinka Kusterle,II.raz.

PARTIZANSKI ČASI

Tako pa še živimo,
čeprav nas je milijon samo,
zdahnili bi, da ne trpimo
z uporno, dviagnjeno glavo.

Kajuh

NAŠA VAS V PRETEKLOŠTI

Moja babica mi je pripovedovala, da so nekoš morali v naši vasi govoriti samo italijanski jezik. Tekrat so na Primorskem vladali Italijani. V šoli so poučevali v italijanskem jeziku. Po končani vojni so morali idti v svojo domovino. Ljudje so spet lahko govorili slovensko, spet se je slišala lepa slovenska pesem. Mladinci in mladinke so prirejali pröslave. Pionirji so nastopali na vseh prireditvah. Večkrat so se zbrali in delali udarniško. Popravljali so šolo, ki je bila vse razbita. Danes je naša vas lepa. Izamo tekstilno tovrno, ta našim staršem ni treba tako daleč hoditi na delo. Tudi lepo novo šolo izemo. Treba je samo, da smo dobri in marljivi učenci, saj bomo leta pripravljeni k napredku naše domovine.

Miki Felzer, II. razred

TRMASTA MULA

Bilo je nekega zimskega večera. Oče je sedel ned nahni ter nam pripovedoval: "V našem taborišču je bilo tiko, kajti vsi partizani smo spali, ker smo se dva dni in eno noč prebijali skozi sovražnikove obroče. Ludna je bila le straža. Iz snega nas je prebudil kendant ter poveval, da nas obkoljujejo Nenci. V teh minutah smo bili v koloni, pravljeni za odhod. Skrat sem bil v brigadi telegrafist. Stroje je nosila mula. Gobec sem ji svil z vrečo, da nas ne bi izdala, ker je bila zuhasta. V strogi tišini smo se poslikali naprej. Blizu neke vasi smo morali prečkati cesto. A prav sredi ceste se je mula ustavila in ni hotela ne naprej ne nazaj. Nenci so se mi bližali. Živ jim nisem smel pasti v roke. Prišel sem si ogorek cigarete, ki sem ga dobil od prijatelja. Ogenj na vžiglici je že gorel.

Tedaj sem se spomnil neke pravljice ter muli pomolil gorečo vžigalico pod rep. Spustila se je v tek, da je skoraj dohajati nisen mojel. Kmalu sem bil v bataljonu. Vesel sem bil, da sem se rešil snrti.

Jožica Kranjc, V.a raz.

ATA MI JE PRIPOVĚDOVAL

Moj ata je bil partizan. Nekoga dne so se skrivali pred belogardisti. Bili so v skalah. Pödaj po kolovozu so šli v patrulji belogardisti. Partizani so ineli pri sebi veliko železno škledo. Ko so bili belčki že precej daleč, so je partizani zavilili po skalah naravnost do njih. Lelčki so se splašili in upili, da je padlo mina. Partizani pa so jo hitro popihali v drugo smer.

Marija Jensterle, IV.r.

TOLSTA SVINJA

Zgodilo se je nekje na Cerkljanskem. Nemci so imeli deblo svinjo. Že več časa so se veselili tolstega zalogaja. Hoteli so jo zadnjič nakrniti, a svinje ni bilo nikjer. Partizani so bili ravno na pohodu, ko so naleteli na svinjo. Ker so bili lačni, je bila dobrodošla. Najedli so se, da še nikoli takoj in šli dalje v boj za svobodo.

Marko Kaltnekar, III.ra.

MOJA VAS MED NOB

Moja vas je kakih petnajst minut hoda od Podbrda. Med NOB je mnogo pretrpela. Vsak dan, ko se je znračilo, so Nemci streljali iz Podbrda v Trtnik. Italijani in Nemci so redno prihajali v vas. Večno so grzili, da jo bodo požgali. Skoraj vsako noč pa so prihajali partizani. Ljudje so jim ponagali s hrano in obliko. Mana mi je povedala, da so nekega dne prišli Nemci in utrli vse moške, stare in mlake, in so jim nosili orožje. Niso dolgo hodili, ko so padli v partizansko zasedbo. Takrat so ubili nemškega komandanta. Nemci so se poraženi vrnili nazaj v Podbrdo.

Anica Trpin, IV.razred

ŽRTVE FAŠIZMA.

Stric Francelj je bil partizanski kurir. Prenašal je popravljene poštnike.Nekaj dne za je mama vihela v Stržišču. Namenjen je bil na Ruto. Iz Ruta je prihajalo veliko število Nemcev. Mama mu je rekla, naj pohitri naprej, ali pa naj se skrije. Stric se je norčeval, da se ne boji niti bataljonu Nemcev. Medtem pa jih je že zajedal. Ni se utegnil več skriti, stisnil se je za stekler kozolca, ki je stal tik poti, po kateri so prihajali Nemci. Stal je negibno. Ta dan mu je bila sreča mila. Nihče ga ni opazil.

Prišla je zima leta 1944. Padli je dosti snega. Pri teti na samotnem griču se je stric odprečil. Noto pa je hitel s pošto na rej. Delal je velike korake po snegu. Pri Ročarju na Petrovem brdu so ga Nemci obkollili in na mestu pokopan, ko je teta še vedno gledala njegove stopinje, ki so zarznile v snegu. Isti dan so aretirali strica, teto, deda in naminega brata. Vse so odpeljali v Nemčijo, odkoder se ni nikdo več vrnil.

Jožko Mauri, IV. razred

NEMŠKI VOLČJAK

Prvi partizani so se pojavili pri njih 1942. leta. Bili so slabo oblečeni in zelo malo oboroženi. Včasih so prijeti tudi na namen dom. V partizanih je bila tudi narina prijateljica. Nekaj dne ji je prinesla blago za titovke. Nekoč jo je kurir obvestil, da se mora javiti v Cerknem. Od doma je šla, ko je bilo še temno. V cerkno je prišla pozno. Dobala je prijateljico, ki jo je odpeljala na štab. Polkovnik ji je izročil potrdilo, da je res šivala partizanom. Šele popoldne se je odpravila proti domu. Sredi poti je zagledala velikega nemškega volčjaka.

Vedela je, da Nemci niso daleč. Potrdilo je pojedla. Tako rat pa so prišli in vunjo naperili brzostrelke. Hoteli so vedeti kje je bila, le s težavo jim je povedala, da je bila pri teti. Nato so odšli. Lila je srečna, da se je resila.

Marta Dekakotler, VI. raz.

BABICA V TRŽAŠKIH ZAPORIH

"Bilo je prvega maja leta 1945. Takrat nisen bila Jona, tenveč v tržaških zaporih. Zeprta sem bila med štiri vlažne stene, ki so bile povsed poškopljene s krvjo. Noč za nočjo in dan za jneš sem poslušala pokanje, ki je bilo vsak dan večje. Nemci so kričali in preklinjali partizane. Vedela sem, da bo knaku prišel tisti čas, ko bodo morali pustiti orožje in zbožati iz naše domovine. Dan za jneri so odhajali ljudje iz zaprov na svoje domove. Zato sem tu di jaz včak dan čakala, klaj bom svobodna. A v mojo celico ni bilo nikogar."

Nekega dne, ko sem žalostna sedela na zatoju in gledala skozi rešetke, sem zaslišala škrтанje ključa. Obrnila sem se in zagledala stražarja. V levi rokú je držal najhen paket, z drugo pa se je naslanjal na vrata. Ponižnil ni je, naj pride k njemu. V hipu sem bila pri vratih. Dal mi je paket in z roko dal znak, naj prem z njim. Šla sem po stopnicah v komandantovo pisarno. Komandant se jo grenko nasrechnil, mi dal listek in poveljal, da sedemnajsta. Bila sem presenečena.

Še isti dan sem pospravila vse svoje stvari in zapustila mučne zapore ter odšla na prvi vlak. Drugi dan sem bila že pred zoro doma, kjer pa nisen našla oči, kot očepano domačijo.

Bojana Panjtar, V.a razred

SPOZNAVAMO NAŠO DOMOVINO

NA JAVORCI

Med prvomajskimi prazniki smo bila v Tolminu pri babici. V nedeljo, 1. maja smo se odpravili na Javorce. Iz Tolmina do Javorce je deset kilometrov. Hodili smo tri ure in pol. Razen babice in dedka so bili še: stric, teta in bratranec Matjaž in Ljubljane. Na Javorci je ruska cerkvica iz prve svetovne vojne. Cesta je bila samotna. Tam je smo ena kmetija. Na kmetiji je babica kupila skuto. Maličali smo za cerkvico. S seboj smo imeli tudi pihačo. Pomalici smo si cerkvico ogledali znotraj. Je lesena.

Okoli 14^h je pričelo deževati. Stric, Matjaž in jaz smo odšli. Babico, dedka in teto smo počakali v seniku. Potem smo skupno odšli proti domu.

Sonja Beršinc, II. razred

EKSURZIJA V KLAVŽE

Drugega junija smo se učenci III. in IV. razreda zbrali na železniški postaji. Ura je bila sedem in četrtek, ki je pripeljal vlak in nas odpeljal do Klavž. Na postaji smo izstopili in se takoj napotili do poslopja, v katerem je elektrarna. Ker je elektrarna majhna, smo vanjo hodili po skupinah.

Naša skupina je bila druga. Vstopili smo. pogled nam je objel ves prostor. Povsod je bilo snažno. Elektrarna ima dve turbini, ena je nad vodo, druga pa pod njo. Bilo nam je strah, saj smo, bili prvič v elektrarni. Prostor je napolnjeval enakomeren grozoten šum. Električist, ki nam je razkazoval elektrarno, nam je povedal v prostor, ki je bil pod zemljo. V njem je turbina. Bilo nam je groza, kajti ploščad, na kateri smo stali, je bila zgrajena nad štiri metre globoko vodo. Turbina je bila odeta v jekleni oklep. Električist nam je odprl vratca in videli smo da se turbina vrta s silovito noglico. Nato smo se vrnili na prost. Ker smo imeli do vlaka še precej časa, smo si ogledali še tovarno pohištva.

Lidija Bizjak, IV. raz.

R A B

Poleti leta 1962 smo šli na počitnice na Rab. Obiskali smo tudi taborišče smrti. Ko smo stopili iz čolna, smo se napotili po ozki stazi. Zagledali smo široko obzidje, ki je varovalo grobovo. Skozi velika vrata smo stopili na široko polje. Pokopališče je bilo posejano s ploščicami, na katerih so bila imena vseh žrtev taborišča. Stopali smo mino njih. Tu in tam je grob krasil skromen žopek rož. Svojci so našli so našli sorodnika, ki je umrl za svobodo. Stopili smo v mračno obokano spavo. Na zahodni steni je bil mozaik, ki je prikazoval trpljenje naših ljudi pod okupatorjem. V tem načinu revolucije in pričetek svobode. Postalo me je strah, obenem pa sem bila vesela, da sem videla delo naših ujetnikov.

Onkraj zidovja je tih žubrel potoček, ki je bil priča vsega trpljenja naših rojakov.

Rozka Pajntar, IV.raz.

Učitelj je razlagal v šoli, kako nastane tlisk. Ko je končal, je vprašal: "Kdo ni pove razlike med bliskem in električno lučjo?" Tonček hitro ustane in pove: "Tlisk je zastonj, luč pa ni, tovariš učitelj."

Tovarišica vpraša učence: "Ali ne boš pozdravil?" Učenec odgovori: "Saj bom pozdravil, ko prideš nazaj."

NAŠI NAJMLAJŠI PIŠEJO

KONEC ŠOLSKEGA LETA

KMALU BO KONEC ŠOLSKEGA LETA. MNOCO LEPEGA IN KORISTNEGA SMO ŽE NAUČILI V TEM LETU. ZELO SE VESELIM POČITNIC. ŽELIM VSEM SOŠOLCEM IN TOVARIŠICIM NOGO SONCA, VESELAJ. IN DOBRE VOLJE!

IGOR DAKSKOLER, I. RAZ.

ČEEELICA IN MEDVEDEK

ČEEELICA JE NABIRALA MED. SREČAL JO JE MEDVEDEK IN JO PO- PROSIL ZA MALO MEDU. ČEEELA SE JE RAZJEZILA IN GA NAPODILA. MEDVEDEK SE JE USTRAŠIL IN ZEEŽAL V svoj ERLOG.

DUŠAN VALENTINČIČ, I. R.

MOJE POČITNICE

LETOS EODO P.VE MOJE POČITNICE. ŠLA BOM V GAIERJE K STANI MAMI. ONA JE SAMA. JAZ JI BOM POMAGALA PRI DELU. IMA MAJHNEGA PISANEGA KOZLIČKA. AD POSKAKUJE IN SE IGRA. OBA SKUPAJ SE EDOVA LEPO IGALA.

TATJANA TONKAR, I. RAZ.

NAŠA KOKLJA

MAMA JE ŠLA K SOSEDU PO JAJCU, POLOŽILA JIH JE POD KOKLJO IN KOKLJA JE SEDELA NA NJIH TRI TEDNE. VSEKE ŠTIRI DNI JE ŠLA Z GNEZDA, SE NAJEDLA, NAPILA IN ŠLA NАЗAJ SEDET. ČEZ TRI TEDNE JE IZVALILA OSEM KUMENIH PIŠČANCEV. LILI JO T.KO LEPI, DA SVA JIH S SESTRICO VES ČAS HODILI GLEDAT. TUDI HANNO SVA JIM NOSILI.

SEDAJ VODI KOKLJA PIŠČETA ŽE PO DVORIŠČU.

OMAN LIDIJA, I. RAZRED

ŠELOM NA MOJE

Bliža se konec šolskega leta. Vsi ga težko pričakujemo. Posebno pa jaz, ker bom šel takoj v dovišnjo. Ivič bom šel skupaj s starši na izvje. Tudi oni grelo prvič v življenju. Vem, da bo to veliko doživetje za nas. Vem pa tudi, da mi bo proti koncu počitnic dolgočas po šoli, zato jo bom v jeseni željno pričekoval.

Vinko K., III. razred

- . - . - . - . -

SLOVO VIII. RAZRED

Petinljajset nas je bilo. Bili smo kakor družina. Vezale so nas iste misli, enaku stremljjenja. Osen let smo imeli enake domače naloge, enake skrbi in težave. Velikokrat smo porisiili: "Oh, samo da se znebimo teh sitnosti, kako so srečni tisti, ki so končali šolsko obveznost." Zaradi, ko je prišlo slovo pa vidi, da so bila vse leta, kljub težavam lepa. Ta meseč se bomo razkrepili. Večkrat si bo izbral pot, ki si jo želi, ali, ki se tu jo svetovalli drugi. Vendar se bomo še dolgo spominjali teh lepih in včerih težkih dñi, ki smo jih preživeli med vami, učenci višjih in nižjih razredov.

Da omenimo naše učitelje. Velikokrat je kdo izmed nas pomislil: "Glej se, kako jo čudaški, kaj zahteva od nas." Danes vidi, da je bila to le naša domišljija, kajti vse so strenceli za tem, da bi nas čim bolj izpopolnili. Zato so jih bolo vedno s hvaležnostjo spominjali, posečni tovarišice razredničarke, ki ji želimo uspeha in zadovoljstva z učenji, ki bodo prišli za naši. Enako želimo setiščim tovarišem učiteljem.

Kakor želimo mi, ki zapuščamo to šolo, preživeti najlepše počitniške dni, tak želimo veselo pčitnice vsem pionirjem osnovne šole Podtrdo.

Učenci VIII. razreda